

Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw en Bestaande Bouw Holland Rijnland

Ondergetekenden

1. Gemeente Alphen aan den Rijn, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
2. Gemeente Hillegom, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
3. Gemeente Kaag en Braassem, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
4. Gemeente Katwijk, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
5. Gemeente Leiden,, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
6. Gemeente Leiderdorp, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
7. Gemeente Lisse, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
8. Gemeente Nieuwkoop, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
9. Gemeente Noordwijk, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
10. Gemeente Noordwijkerhout, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
11. Gemeente Oegstgeest, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
12. Gemeente Teylingen, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
13. Gemeente Voorschoten, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
14. Gemeente Zoeterwoude, vertegenwoordigd door -----, wethouder, handelend namens de Burgemeester, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Gemeente";
15. Holland Rijnland, vertegenwoordigd door de heer Lenferink, voorzitter van het Dagelijks Bestuur, hierna te noemen "Regio"
16. Provincie Zuid-Holland, vertegenwoordigd door -----, gedeputeerde, handelend namens de Commissaris van de Koning, ter uitvoering van het besluit van [...] hierna te noemen: "Provincie";
17. Liander N.V. vertegenwoordigd door haar bestuurder, mevrouw M. van Vuuren, hierna te noemen: "Netbeheerder";
18. Hoogheemraadschap van Rijnland, vertegenwoordigd door -----, lid dagelijks bestuur, handelend namens de Dijkgraaf, hierna te noemen: "Waterschap";
19. Omgevingsdienst West-Holland, vertegenwoordigd door -----, hierna te noemen: "Omgevingsdienst".

Hierna gezamenlijk te noemen: Partijen

Algemene overwegingen

1. In het Klimaatakkoord van Parijs is in 2015 afgesproken de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de twee graden Celsius, met het streven deze tot anderhalve graad te beperken. Dit streven betekent waarschijnlijk dat de ambitie ten aanzien van CO₂-reductie voor de Europese Unie zich aan de bovenkant van de huidige Europese ambities van 80 tot 95% CO₂-reductie in 2050 zal bevinden;
2. De Nederlandse regering heeft de internationale doelstellingen vertaald naar nationale doelstellingen, waarbij gestreefd wordt naar een CO₂-neutrale en fossiel-loze energievoorziening in de bebouwde omgeving in 2050;
3. In Nederland maken ruim 7 miljoen gebouwen gebruik van een aardgasvoorziening waarvoor komende jaren een alternatief gezocht moet worden. Deze transitie vraagt grote investeringen in gebouwen en energie-infrastructuur;
4. Bovenop de uitdaging van 7 miljoen gebouwen, komen er jaarlijks nieuwe gebouwen bij (volgens de Regionale Woonagenda 2017 Holland Rijnland tot 2030 in de regio 25.000 à 30.000 kleinverbruikaansluitingen), welke voor het jaar 2050 weer aangepast moeten worden indien ze nu op aardgas worden aangesloten. Het streven is om zo min mogelijk nieuwe woningen op aardgas aan te sluiten en zo min mogelijk kilometer aardgasinfrastructuur aan te leggen;
5. Het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, de verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland, de colleges van Burgemeester en Wethouders van de tot de regio Holland Rijnland behorende gemeenten en het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland hebben zich door ondertekening van het Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025 verbonden aan de volgende uitgangspunten:
  - nieuwbouw wordt niet meer aangesloten op aardgas;
  - in 2050 wordt in de gebouwde omgeving geen aardgas meer gebruikt voor de verwarming van gebouwen;
6. De Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Economische Zaken en Klimaat hebben in hun brief van 3 april 2018 gemeenten opgeroepen te bevorderen dat nieuwbouwlocaties aardgasvrij worden opgeleverd.

Deel A: Aardgasvrije nieuwbouw

Specifieke overwegingen voor dit Convenant over aardgasvrije nieuwbouw

1. Er is breed draagvlak bij nieuwbouwprojecten kleinverbruikers niet langer aan te sluiten op aardgas maar op andere wijze van duurzame warmte te voorzien. Het parlement heeft inmiddels een wetsvoorstel aanvaard waarmee de verplichting om nieuwbouw desgevraagd aan te sluiten op aardgas wordt omgebogen in een “nee, tenzij”-regeling (hierna te noemen: de wetsaanpassing). Deze wetsaanpassing is op 1 juli 2018 in werking getreden en leidt ertoe dat netbeheerders in bepaalde gevallen niet langer verplicht en bevoegd zullen zijn om een nieuw bouwobject te voorzien van een aardgas aansluiting;
2. Diverse adviesbureaus tonen aan dat de meerkosten van aardgasvrije nieuwbouwwoningen zichzelf kunnen terugverdienen door een lager energieverbruik. Banken houden hier inmiddels rekening mee in het aanbieden van een hogere hypotheekruimte;
3. Eigenaren van nieuwbouwwoningen zijn er niet bij gebaat dat hun nieuwe woning op relatief korte termijn alweer aangepast moet worden voor een nieuwe vorm van energievoorziening,

recent onderstreept door het Kabinetsstandpunt de winning van Gronings aardgas versneld af te bouwen;

4. Partijen kunnen bij nieuwbouwprojecten die voor de wetsaanpassing al in de pijplijn zaten bijdragen aan maatschappelijk verantwoord investeren;
5. Partijen wensen dan ook te komen tot afspraken om het maatschappelijk verantwoord investeren - waaronder in dit kader wordt verstaan aardgasvrij bouwen -, te stimuleren, en deze afspraken vast te leggen in dit Convenant;
6. De Partijen realiseren zich dat bij de installatie van alternatieve warmteoplossingen er mogelijk zowel bovengronds als ondergronds meer ruimte gereserveerd moet worden voor het inpassen van energie-infrastructuur. De Partijen realiseren zich daarom dat hier bij alle stedenbouwkundige nieuwbouwplannen rekening mee moet worden gehouden;
7. Met een regionaal convenant willen Partijen in de regio een gelijk speelveld creëren voor initiatiefnemers in de bouwwereld.

Komen met betrekking tot aardgasvrije nieuwbouw overeen:

Doel en werkwijze

Artikel 1. Doel

Het Convenant heeft de volgende doelen:

- a. Voorkomen van nieuwbouwprojecten met aardgas;
- b. Reeds lopende projecten waar mogelijk alsnog stimuleren af te zien van de gevraagde aardgasvoorziening;
- c. Kennisdeling over het handelingsperspectief voor partijen om overgang naar aardgasvrije nieuwbouw grootschalig vorm te geven.

Artikel 2. Werkwijze

Partijen beogen aardgasaansluitingen bij nieuwbouwprojecten te voorkomen en acteren gezamenlijk richting derden die voornemens zijn te gaan bouwen op basis van een energiesysteem met aardgas.

Concreet betekent dit voor Partijen de volgende taken/werkwijze:

Met betrekking tot realisatie van doel a):

- De Gemeente spreekt in de gemeenteraad dan wel het College van B&W de ambitie uit om bij nieuwe nieuwbouwprojecten aan te sturen op het uitgangspunt dat in de Gemeente aardgasvrij wordt gebouwd;
- De Gemeente informeert in algemene brede communicatie richting initiatiefnemers voor nieuwbouwprojecten en potentiële kopers van nieuwe bouwobjecten over de wenselijkheid van aardgasvrije nieuwbouw. Tevens informeert zij hen over de gevolgen van een onwenselijke keuze voor een energiesysteem met aardgas, waaronder het op een later moment aanpassen van het betreffende bouwobject naar een alternatief voor aardgas;
- Bij nieuwe nieuwbouwprojecten gaat de Gemeente in gesprek met de initiatiefnemer om deze te verzoeken te kiezen voor een energiesysteem zonder aardgas;
- De Netbeheerder zal bij verzoeken tot (voor)aanleg van gasinfrastructuur en aanvragen voor kleinverbruik-aansluitingen voor nieuwe nieuwbouwprojecten op aardgas handelen overeenkomstig de wet, en dus in beginsel geen kleinverbruik-aardgasverbruik meer realiseren. Ook zal de Netbeheerder samen met de overige Partijen doen wat mogelijk en toegestaan is om initiatiefnemers van reeds lopende verzoeken gepland op aardgas te bewegen te kiezen voor een duurzaam warmtesysteem.

- De Provincie stimuleert bij Partijen en derden de uitvoering en voortgang van dit Convenant, ontsluit ervaringen, expertise, biedt concrete proceshulp in dit dossier met behulp van procesadviseurs energietransitie en kan een financiële bijdrage leveren binnen de kaders van de Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017 (aanpassing maart 2018).

Met betrekking tot de realisatie van doel b):

- De Gemeente gaat met de initiatiefnemer in gesprek om te bezien of er mogelijkheden zijn om de nieuwbouwplannen aan te passen aan een alternatief voor aardgas; Focus ligt hier in hoofdzaak op projecten met lange doorlooptijden (>6 maanden) waar aanpassing van de plannen nog realistisch wordt geacht omdat de verkoop en/of bouw nog niet gestart is, dan wel andere overwegingen gelden om hier alsnog op te willen interveniëren;
- De Netbeheerder biedt indien en voor zover (ook juridisch) mogelijk wederpartijen met wie een gasaansluiting voor een nieuwbouwproject is overeengekomen, de mogelijkheid een duurzame en toekomstbestendige warmteoplossing te kiezen. Hierbij beschouwt de Netbeheerder kosten gemaakt in het ontwerp van het gasnet als bedrijfsrisico en is bereid die kosten op zich te nemen;
- De Provincie stimuleert bij Partijen en derden de uitvoering en voortgang van dit Convenant, ontsluit ervaringen, expertise, biedt concrete proceshulp in dit dossier met behulp van procesadviseurs energietransitie en kan een financiële bijdrage leveren binnen de kaders van de Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017 (aanpassing maart 2018).

Met betrekking tot de realisatie van doel c):

- Ervaringen worden gedeeld binnen de VNG, Taskforce bouwen, Netbeheer Nederland en het Expertisecentrum Warmtetransitie.

Inzet en acties van Partijen

Artikel 3. Inzet en acties

- a. Partijen stellen capaciteit en informatie beschikbaar om de doelen en werkwijze als verwoord in de artikelen 1 en 2 te realiseren. Hierna zijn specifieke rollen benoemd;
- b. Indien dat naar zijn oordeel mogelijk is biedt de Netbeheerder aan een geschikt elektriciteitsnet te ontwerpen en plannen, waarbij de aangegane overeenkomsten met de Netbeheerder ten behoeve van het realiseren van een aardgasvoorziening beëindigd kunnen worden zonder dat voor het herontwerp aanvullende kosten in rekening worden gebracht;
- c. Indien en voor zover dat naar zijn oordeel technisch, financieel en beleidsmatig mogelijk is, zal de Netbeheerder de infrastructuur voor elektriciteit waar noodzakelijke als alternatief voor het gastransportnet verzwaren;
- d. Als uit analyses blijkt dat een warmtenet een goed alternatief is voor aardgas streven de Partijen naar de realisatie van open warmtenetten;
- e. Gemeenten verlenen waar nodig en mogelijk ruimtelijk medewerking aan het legaliseren van een alternatieve warmtevoorziening;
- f. De Provincie stelt binnen de kaders van de Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017 (aanpassing maart 2018) financiële middelen beschikbaar.

Deel B: Aardgasvrij maken van bestaande bouw

Specifieke overwegingen voor dit Convenant over het aardgasvrij maken van bestaande bouw

1. Er is breed draagvlak om bestaande bouw af te koppelen van het aardgas en aan te sluiten op een alternatieve warmteoplossing;
2. De Partijen realiseren zich dat bij de installatie van alternatieve warmteoplossingen er mogelijk zowel boven- als ondergronds meer ruimte gereserveerd moet worden voor het inpassen van energie-infrastructuur;
3. In Holland Rijnland heeft de Netbeheerder grondroeringgevoelige aardgasleidingen met een vervangingswaarde van 55 miljoen euro . Dat zijn leidingen die vernieuwd moeten worden zodra er binnen een meter van de leidingen in de grond werkzaamheden plaatsvinden. Op dit moment kunnen dergelijke leidingen enkel vervangen worden door een nieuw aardgasnet, wat onwenselijk is gezien de transitieopgave waar de Partijen voor staan. Op termijn is het wel de verwachting dat dergelijke leidingen vervangen kunnen worden door infrastructuur van duurzame warmte. De Netbeheerder heeft met het Staatstoezicht op de Mijnen afgesproken dat grondroeringsgevoelige leidingen uiterlijk in 2040 gesaneerd zijn. De Partijen komen overeen dat het wenselijk is dit type leidingen bij voorkeur niet te vernieuwen totdat er een besluit is genomen over een duurzame warmteoplossing en die te realiseren is.

Komen met betrekking tot het aardgasvrij maken van bestaande bouw overeen:

Doel en werkwijze

Artikel 4. Doel

Het Convenant heeft de volgende doelen:

- a. Het tot stand laten komen van een gezamenlijke en afgestemde planning die op wijkniveau bijdraagt aan optimale keuzes voor alternatieve warmtebronnen;
- b. Kennisdeling over het handelingsperspectief voor partijen om overgang naar een aardgasvrije gebouwde omgeving grootschalig vorm te geven.

Artikel 5. Werkwijze

Partijen spreken nadrukkelijk en ondubbelzinnig hun ambitie uit om in 2050 de gehele gebouwde omgeving aangesloten te hebben op een duurzame warmteoplossing en dat hiertoe een programmatische aanpak nodig is.

Concreet betekent dit voor Partijen de volgende taken/werkwijze:

Met betrekking tot de realisatie van doel a):

- Gemeenten ontwikkelen met stakeholders de lokale warmtevisies voor de gebouwde omgeving, welke gebaseerd zijn op het format opgesteld binnen de werkgroep warmte van de regio Holland Rijnland;
- De Netbeheerder deelt, voor zover toegestaan en redelijkerwijs van haar verlangd kan worden, data over energieverbruiken op postcode-6 niveau, de ondergrondse energie-infrastructuur, de staat van de aardgasnetten, grondroeringsgevoelig materiaal en capaciteit van en de implicaties van duurzame warmteoplossingen voor de elektriciteitsnetten. Tevens deelt de Netbeheerder, voor zover toegestaan, een overzicht van kansrijke wijken waarmee op korte termijn kan worden gestart, waarbij zowel gekeken

wordt naar de technische staat van de energie-infrastructuur, als naar eventueel pandeigendom en de geschiktheid voor alternatieve warmtevoorzieningen en de nabijheid van warmtebronnen voor een warmtenet;

- De Gemeente en Provincie delen onderhoudsplanningen voor hun onder- en bovengrondse infrastructuur en zorgen dat de planningen van alle grondroeders in de regio inzichtelijk zijn voor de Partijen van dit Convenant;
- Op basis daarvan wordt een lange termijnplanning gemaakt waarin is vastgelegd in welke volgorde (delen van) wijken aangesloten kunnen worden op alternatieve warmteoplossingen, zodat overlast en extra maatschappelijke kosten door meerdere arbeidsgangen wordt voorkomen. Tevens spant de Gemeente zich in om in een gebied waar de Netbeheerder grondroeringsgevoelige leidingen heeft liggen, waar mogelijk, de grond dicht te laten tot voor dat gebied een vervangende warmtevoorziening kan worden gerealiseerd.
- Daartoe spreken de Netbeheerder, Gemeente en Provincie af waar mogelijk en wenselijk gebruik te maken van gezamenlijke software om ondergrondse en bovengrondse planningen inzichtelijk te maken om zo synergie in de uitvoering te vinden;
- De door de Partijen gemaakte planning wordt betrokken bij de opstelling van de lokale warmtevisies waarin per gemeente de kaders voor de warmtetransitie en de samenwerking tussen de Partijen wordt vastgelegd;
- De Gemeente en Provincie onderzoeken of en, zo ja, hoe de gemaakte keuzes kunnen worden verankerd in hun omgevingsvisie.

Met betrekking tot de realisatie van doel b):

- Ervaringen worden gedeeld binnen de VNG, Taskforce bouwen, Netbeheer Nederland en het Expertisecentrum Warmtetransitie.

Inzet en acties van Partijen

Artikel 6. Inzet en acties

- a. Partijen stellen capaciteit en informatie beschikbaar om de doelen en werkwijze als verwoord in de artikelen 4 en 5 te realiseren. Hierna zijn specifieke rollen benoemd;
- b. Ten behoeve van het opstellen van een langetermijnplanning om bestaande bouw te koppelen aan duurzame warmteoplossingen gaan de Partijen lokaal programmeren om per (gedeelte van een) wijk na te gaan wat de best passende warmtebron is;
- c. Indien en voor zover dat naar zijn oordeel technisch, financieel en beleidsmatig mogelijk is, zal de Netbeheerder de infrastructuur voor elektriciteit als alternatief voor het gastransportnet indien noodzakelijk verzwaren;
- d. Als uit analyses blijkt dat een warmtenet een goed alternatief voor aardgas streven de Partijen naar de realisatie van open warmtenetten;
- e. Gemeenten verlenen waar wenselijk en mogelijk ruimtelijk medewerking aan het legaliseren van een alternatieve warmtevoorziening;
- f. Gemeenten faciliteren afstemming van renovatieplanningen van woningbouwcorporaties en grondroerende partijen;
- g. De Provincie stelt binnen de kaders van de Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017 (aanpassing maart 2018) financiële middelen beschikbaar.

Overige bepalingen

Organisatie

Artikel 7. Stuurgroep

De voortgang van de uitvoering van het convenant wordt besproken in de stuurgroep van het Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025. De Netbeheerder wordt als agendalid toegevoegd aan de stuurgroep.

Artikel 8. Uitvoeringsorganisatie

Partijen stemmen de uitvoering van het convenant ambtelijk af in de werkgroep warmte (in het kader van het Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025). De Netbeheerder wordt als agendalid toegevoegd aan de werkgroep.

Duur van het Convenant

Artikel 9. Looptijd

1. Dit Convenant treedt in werking met ingang van de dag waarop ondertekening door alle Partijen heeft plaatsgevonden en loopt parallel aan het Energieakkoord Holland Rijnland tot en met 31 december 2025, waarna deze met instemming van Partijen verlengd kan worden met een nader door Partijen vast te stellen termijn.
2. Partijen zullen de uitvoering en werking van dit Convenant zes maanden voor het aflopen hiervan evalueren. Op basis van de evaluatie zal gekeken worden of en met welke termijn verlenging van dit Convenant wenselijk is.
3. Elk der Partijen is te allen tijde gerechtigd tussentijds uit te treden zonder tot enigerlei kosten- en of schadevergoeding jegens de andere Partijen en ondertekenaars van dit Convenant gehouden te zijn. Uittreding geschiedt door schriftelijke opzegging aan de andere Partijen, met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden. In afwijking van het bepaalde in de vorige volzin geldt voor de Netbeheerder geen opzegtermijn indien de Netbeheerder wettelijk gezien niet langer gerechtigd is tot nakoming van dit Convenant.
4. Partijen starten zo snel mogelijk met de uitvoering van alle in dit Convenant genoemde afspraken.

Toetreding nieuwe partijen en supporters

Artikel 10. Nieuwe partijen en supporters

1. Toetreding tot dit Convenant is mogelijk voor relevante derde partijen. Partijen verbinden hieraan geen nadere voorwaarden. Alle bepalingen opgenomen in dit Convenant zijn onverkort van toepassing voor de toetredende partij.
2. Derde partijen kunnen dit Convenant als 'supporter' mee ondertekenen. Hiermee geven zij er blijk van dat zij de doelstellingen van dit Convenant onderschrijven en geven zij toestemming om in publieke uitingen hierover hun naam en logo te gebruiken.

Aard van de Convenant

Artikel 11. Aard van het Convenant

1. De verplichtingen opgenomen in dit Convenant zijn inspanningsverplichtingen. Partijen komen overeen dat de nakoming van deze afspraken niet in rechte afdwingbaar is.
2. Partijen zijn jegens elkaar niet aansprakelijk voor welke schade of kosten dan ook voortvloeiende uit dan wel anderszins verband houdende met (een tekortkoming in de nakoming van verplichtingen uit) dit Convenant.

Slotbepalingen

Artikel 12. Uitingen

Partijen zijn gerechtigd om van dit Convenant mededelingen te doen aan derden en dit openbaar te maken.

Artikel 13. Uitvoering in overeenstemming met (Europese) wet- en regelgeving

1. Alle initiatieven in het kader van de afspraken zoals vastgelegd in dit Convenant, zullen in de uitwerking daarvan worden getoetst aan de toepasselijke (Europese) wet- en regelgeving, zoals aanbestedingswet- en regelgeving, Elektriciteitswet 1998, Gaswet en andere energieregelgeving, mededingingswet- en regelgeving, wet- en regelgeving op het gebied van staatssteun en technisch normen en voorschriften.
2. Is of wordt dit Convenant gedeeltelijk ongeldig, dan blijven de overige afspraken van kracht. Partijen zullen het ongeldige gedeelte zoveel mogelijk vervangen door bepalingen die wel geldig zijn.

Artikel 14. Wijzigingen

Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken dit Convenant te wijzigen. Wijzigingen zijn slechts rechtsgeldig indien deze door alle Partijen zijn ondertekend.

Tekenblad

1. Gemeente Alphen aan den Rijn,

Naam:
Functie:

2. Gemeente Hillegom,

Naam:
Functie:

3. Gemeente Kaag en Braassem

Naam:
Functie:

4. Gemeente Katwijk

Naam:
Functie:

5. Gemeente Leiden

Naam:
Functie:

6. Gemeente Leiderdorp

Naam:
Functie:

7. Gemeente Lisse

Naam:
Functie:

8. Gemeente Nieuwkoop

Naam:
Functie:

9. Gemeente Noordwijk

Naam:
Functie:

13. Gemeente Voorschoten

Naam:
Functie:

10. Gemeente Noordwijkerhout

Naam:
Functie:

14. Gemeente Zoeterwoude

Naam:
Functie:

11. Gemeente Oegstgeest

Naam:
Functie:

15. Holland Rijnland

Naam:
Functie:

12. Gemeente Teylingen

Naam:
Functie:

16. Provincie Zuid-Holland

Naam:
Functie:

17. Liander N.V.

Naam:

Functie:

18. Hoogheemraadschap van Rijnland

Naam:

Functie:

19. Omgevingsdienst West-Holland

Naam:

Functie: